

Qua cửa khẩu Bờ Y du khách sẽ xuôi theo các quốc lộ 14, 24 thăm lại chiến trường Đắk Tô - Tân Cảnh, đường Trường Sơn; mái nhà của Tây nguyên; núi Ngọc Linh; ngục Kon Tum; lòng hồ Ya Ly lớn nhất Tây nguyên; những khu rừng nguyên sinh và rừng đặc dụng: Chư Mo Ray, Đắk Uy, rồi rừng thông bạt ngàn trên cao nguyên Măng Đen lộng gió, cùng với nhà rông, rượu cần, văn hóa cồng chiêng đặc sắc của các dân tộc bản địa: Bah Nar, Xơ Đăng, Giẻ Triêng, Gia Rai v.v... tạo thành bức tranh sáng đẹp trên vùng biên giới thiêng liêng của Tổ quốc.

Với tổng số vốn đầu tư gần 1.000 tỷ

đồng, dự án phát triển kinh tế - xã hội khu kinh tế cửa khẩu Bờ Y - Ngọc Hồi (Kon Tum) sẽ mở ra vùng kinh tế năng động không chỉ với Kon Tum mà cả khu vực miền Trung - Tây nguyên và cả nước. Sau 1 năm, kể từ ngày Thủ tướng Phan Văn Khải ký quyết định 06/QĐ-TTg, ngày 5.11.1999 phê duyệt dự án này, Kon Tum đã huy động nguồn lực để vào cuộc, nhịp sống trên vùng đất lửa năm xưa đã sôi động...

Có lẽ trên đất nước ta, không có nơi nào lại có vị trí chiến lược như vùng đất này - ngã ba biên giới Đông Dương. "Một tiếng gà gáy 3 nước cùng nghe" chính là ở cửa khẩu nơi đây, chỉ vài bước chân là ta đã ở giữa đường biên VN - Lào - Campuchia. Núi tiếp núi dọc đây trường sơn hùng vĩ, không gian thoáng đãng, xôn xao gió ngàn. Cũng chính từ vùng đất xung yếu này, năm 1966 Mỹ đã dựng Plei Kần thành lũy thép nhằm án ngữ ngã ba biên giới, khống chế tuyến hành lang vận chuyển của ta từ Bắc vào Nam, biến nơi đây thành vùng trắng, vùng chiến trường ác liệt. Cuối năm 1972, đoàn Đắk Tô anh hùng đã tiêu diệt hoàn toàn cứ điểm của địch, khai thông tuyến đường huyết mạch cho

mặt trận Tây nguyên. Và từ ngày ấy, địa danh Plei Kần - Ngọc Hồi cùng với Đắk Tô - Tân Cảnh trong mùa hè đỏ lửa 1972 đã thấm vào trang sử anh hùng.

Những khởi động ban đầu

Thấy rõ vị trí chiến lược đặc biệt đó, năm 1997, tỉnh ủy Kon Tum đã xúc tiến xây dựng dự án kinh tế - xã hội khu vực cửa khẩu Bờ Y - Ngọc Hồi. Được Chính phủ chấp nhận, dự án với tổng thể 67.000 ha, (trong đó có 400 ha là khu vực đô thị gồm các xã: Sa Loong, Bờ Y, Đắk Dục, Đắk Sứ, Đắk Nông và thị trấn Plei Kần. Đại hội XII Đảng bộ tỉnh Kon Tum đã quyết định tập trung đầu tư để cửa khẩu sớm hoàn thành và ngay sau đó, tỉnh ủy ra Nghị quyết 01-NQ-TW, ngày 9.4.2001: "Đẩy mạnh thực hiện dự án phát triển kinh tế - xã hội khu vực cửa khẩu Bờ Y - Ngọc Hồi". Chủ trương của tỉnh đã bắt nhịp cùng cuộc sống và tất cả các ngành đã vào cuộc. Cửa khẩu quốc tế này nằm trên tuyến hành lang thương mại quốc tế được hình thành theo trục giao thông xuyên Á, là điểm hội nhập của khu vực các nước ASEAN - miền Trung - Tây nguyên và các tỉnh miền Đông Nam bộ. Quyết định xây dựng ở

CỬA KHẨU BỜ Y - NGỌC HỒI

Vóc dáng một thành phố ngã ba Đông Dương

NGUYỄN VĂN CHIẾN

đây một trung tâm tâm cỡ quốc tế, trên địa bàn một trong những tỉnh còn nghèo nhất nhì cả nước - Kon Tum đã làm nức lòng đồng bào các dân tộc Tây nguyên.

Dù còn bộn bề công việc trong những ngày này, trưởng ban quản lý dự án, Nguyễn Thế Đạt vẫn bộc lộ rõ niềm vui về những công việc "khởi đầu nan" mà những người lãnh ấn tiên phong "đi biên giới" đã làm được thời gian qua. Ông cho biết, tuy khó khăn của một tỉnh nghèo, ngân sách của Kon Tum đã đầu tư hơn 10 tỷ đồng cho những việc trước mắt gồm: khảo sát, quy hoạch chung xây dựng và quy hoạch chi tiết khu trung tâm, khu công nghiệp tư vấn các công trình trọng điểm. Công trình đầu tiên là đã khởi công xây dựng quốc lộ 40 dài 21 km từ Plei Kần đi biên giới, thống nhất

xác định điểm giao của đường 40 (VN) và quốc lộ 18B (Lào) với đường biên giới Việt - Lào. Suốt những tháng qua, Ban quản lý dự án đã cùng với các ngành: hải quan, công an, biên phòng, văn hóa, y tế... từ trung ương đến tỉnh xúc tiến hoàn chỉnh các thủ tục pháp lý và mới được Chính phủ duyệt. Ngoài lo việc của mình, chúng ta phải hợp lực cùng tỉnh A Ta Pư (Lào) để triển khai đồng bộ công việc nhằm sớm khai thông cửa khẩu trong năm 2002. Hàng loạt chủ trương, cơ chế mới được mở ra: Thông tư 130 của Bộ tài chính quy định "áp dụng chế độ tài chính thí điểm tại khu vực cửa khẩu bờ Y - Ngọc Hồi" ưu đãi về tiền thuê đất, mặt nước thuê chuyển thu nhập ra nước ngoài đối với các nhà đầu tư; Bộ công an với công văn 1194/BCA quy định chính sách xuất nhập cảnh ưu tiên cho công dân Lào có hộ chiếu phổ thông được vào khu vực cửa khẩu miễn thị thực xuất nhập cảnh, công dân VN thường trú tại Kon Tum qua lại tỉnh biên giới đối diện với tỉnh Kon Tum bằng giấy thông hành biên giới do công an tỉnh Kon Tum cấp v.v... đã tạo nên một hành lang thông thoáng trong hành trình khởi động.

Kể từ khi chính thức được Chính phủ quyết định, cửa khẩu Bờ Y - Ngọc Hồi đã thu hút sự chú ý đặc biệt của nhân dân trong và ngoài tỉnh. Đã có lúc Ngọc Hồi xảy ra tình trạng mua bán, chiếm dụng đất khá phức tạp - một thực tế chưa từng có ở vùng biên giới núi rừng cực Bắc Tây nguyên này. Giá đất dọc quốc lộ 14 và khu vực Plei Kần tăng vọt, nhân dân hai nước qua lại làm ăn, trao đổi hàng hóa nhiều hơn. Theo ông Nguyễn Thế Đạt, đã có khoảng 10 tỷ đồng thu được từ những nguồn lợi này. Đã có hàng trăm hộ di dân tự do ập đến Ngọc Hồi sinh cơ lập nghiệp. Huyện đã phải huy động tổng lực để giữ chắc an ninh biên giới. Những ngày cuối năm này, từ Plei Kần, theo dọc quốc lộ 40 đang hồi hã thông đường, qua các xã Đakl Sứ, Bờ Y, Sa Loong... trải dài đồi núi điệp trùng, thị trấn non trẻ ngổn ngang trăm việc, đã hiện lên những khu dân cư như ẩn mình trong những thung lũng xanh đang đợi chờ cùng thời gian trôi chảy, chuyển mình cùng nhịp sống sôi động của khu cửa khẩu sầm uất trong tương lai gần. Từ trung tâm Bờ Y hướng theo tuyến đường 18B (Lào) và 40 (VN) qua khu kinh tế Ngọc Hồi sẽ là tuyến đường ngắn nhất

đến các khu vực cảng biển như: Đà Nẵng, Dung Quất, Quy Nhơn... Việc vận chuyển hàng hóa xuất nhập khẩu, quá cảnh, vận chuyển hành khách, tham quan du lịch giữa nước ta với Lào - Campuchia - Đông Bắc Thái Lan và ngược lại sẽ trở nên sống động. Đặc biệt quỹ đất và tiềm năng về động thực vật của rừng Ngọc Hồi - Đăk Glei sẽ là động lực lớn cho các doanh nghiệp bỏ vốn đầu tư.

Vì tính hấp dẫn của một công trình có tầm cỡ quốc tế nên nhiều người đã tỏ ra sốt ruột, khắp khối mong chờ với mong muốn là phải làm ngay, làm sớm. Giải thích những trăn trở này, ông Đạt cho biết, phải tuân thủ các quy trình của dự án. Gần 2 năm qua, tỉnh Kon Tum đã gồng hết sức có thể để lo việc này và đã được Chính phủ, các bộ ngành hoàn chỉnh, phê duyệt các thủ tục về pháp lý. Xong rồi, chúng ta bắt đầu làm. Trong năm 2002, các công trình sau đây sẽ đồng loạt được khởi công: khu trung tâm thương mại - du lịch; khu vực dịch vụ xuất khẩu, nhập khẩu, chuyển khẩu; chợ biên giới; hệ thống 30 km đường giao thông nội thị; hệ thống nước sinh hoạt, trung tâm quản lý, trạm kiểm soát khu vực cửa khẩu; khu gia công, chế biến, lắp ráp sản phẩm; kho chuyển dùng, kho ngoại quan, bến bãi đỗ xe, khu công nghiệp, khu vui chơi giải trí, du lịch sinh thái, thể thao, công viên... và hàng loạt các công trình phụ trợ khác. Điện quốc gia đã về đến Bờ Y, việc san lấp mặt bằng, rà phá bom mìn... đang bước vào giai đoạn cao điểm. Đoàn công tác của tỉnh đến cửa khẩu do đích thân bí thư tỉnh ủy Nguyễn Thanh Cao kết luận giao cho Ban quản lý và các ngành chức năng: đẩy mạnh tiến độ xây dựng hệ thống giao thông; hoàn chỉnh cơ chế quản lý hoạt động, tiến hành xây dựng cơ sở hạ tầng đúng tiến độ vào năm 2002 để khai thông cửa khẩu vào cuối năm nay và đến cuối năm 2004 sẽ chính thức hoàn thành "công trình thế kỷ" ở Kon Tum. Đó là trách nhiệm và vinh dự của Đảng bộ và đồng bào các dân tộc Kon Tum.

Thành phố Đông Dương - tiềm năng và triển vọng

Ngày 20.2 vừa qua, trạm kiểm soát liên hợp chính thức được khởi công xây dựng. Rồi đây, Kon Tum và Tây nguyên sẽ không còn là "ngõ cụt". Toàn cảnh về kinh tế - xã hội ở vùng đất này sẽ có những biến chuyển sâu sắc, cơ hội mở ra cho người dân Tây nguyên, cho các nhà

kinh tế, các doanh nghiệp trong và ngoài nước đầu tư để cùng phát triển. Theo quyết định của Chính phủ, Bờ Y - Ngọc Hồi không chỉ là một cửa khẩu quốc tế mà còn là đô thị biên giới, một tam giác kinh tế năng động, đầu mối giao lưu giữa Tây nguyên - Đông Nam bộ - duyên hải miền Trung; đồng thời mở rộng hợp tác với Lào, Campuchia, Đông bắc Thái Lan và Myanmar thông qua tăng cường xuất nhập khẩu, hỗ trợ đường ra biển Đông đối với các nước này, trở thành khu vực trung chuyển hàng hóa với các nước ASEAN. Tại đây sẽ xây dựng các trung tâm về tài chính, ngân hàng, bưu chính viễn thông, phát triển đa dạng kinh tế thương mại, du lịch, dịch vụ, khuyến khích mọi thành phần kinh tế tham gia lưu thông vì sự phát triển của toàn vùng; xây dựng các vùng chuyên canh cây công nghiệp ở các xã: Đăk Sứ, Sa Loong, Đăk Dục, Đăk Ang, Bờ Y của huyện Ngọc Hồi rồi vươn ra các huyện lân cận như: Đăk Glei, Đăk Tô, Sa Thầy... hình thành các khu chế biến: cà phê, cao su, cây ăn quả... công nghiệp phục vụ xuất khẩu, ngành cơ khí sửa chữa, sản xuất tiểu thủ công nghiệp, gắn với quy hoạch, bố trí dân cư tại chỗ hợp lý và dân các vùng miền trong cả nước sẽ đến định cư, tăng nguồn lao động, giải quyết việc làm cho đồng bào các dân tộc. Đặc biệt, rồi đây ngành "công nghiệp không khói" du lịch sẽ có cơ hội tiến xa. Qua cửa khẩu Bờ Y du khách sẽ xuôi theo các quốc lộ 14, 24 thăm lại chiến trường Đăk Tô - Tân Cảnh, đường Trường Sơn; mái nhà của Tây nguyên; núi Ngọc Linh; ngục Kon Tum; lòng hồ Ya Ly lớn nhất Tây nguyên; những khu rừng nguyên sinh và rừng đặc dụng: Chư Mo Ray, Đăk Uy, rồi rừng thông bạt ngàn trên cao nguyên Măng Đen lộng gió, cùng với nhà rông, rượu cần, văn hóa cồng chiêng đặc sắc của các dân tộc bản địa: Bah Nar, Xơ Đăng, Giẻ Triêng, Gia Rai v.v... tạo thành bức tranh sáng đẹp trên vùng biên giới thiêng liêng của Tổ quốc.

Kon Tum - Tây nguyên ơi! Niềm tin và hy vọng đang tiền gần đến hiện thực, một hiện thực sinh động công cuộc đổi mới. Khi chủ trương, nghị quyết bắt nhịp cùng cuộc sống - đồng bào các dân tộc Tây Nguyên như được cởi mở tấm lòng, lại thủy chung, son sắt niềm tin yêu Đảng, dựng xây buôn làng giàu đẹp cho Tây nguyên, miền Trung cất cánh...